

สรุปการถอดบทเรียนกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
เรื่อง “รูปแบบการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่มีประสิทธิภาพ”
วันที่ 18 พฤษภาคม 2561 เวลา 09.00 - 12.00 น.

ณ ห้องประชุม 3502 สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ อาคารวิชาการชั้น 3 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ผู้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.มุกดา หนูยศรี
2. รองศาสตราจารย์ พ.ต.อ.หญิง ดวงกมล ปิ่นเฉลียว
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร มุลศาสตร์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เปรมฤทัย น้อยหมื่นไวย
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารี ชิวเกษมสุข
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัทยา แก้วสาร
7. อาจารย์ พ.ต.หญิง ดร.นภาพิณ จันทระขัมมา

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการในการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ พ.ต.อ.หญิง ดวงกมล ปิ่นเฉลียว ประธานคณะทำงานจัดการความรู้ของสาขาวิชา เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่สามารถดำเนินการให้นักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ การศึกษา ภายในระยะเวลา 2-3 ปี ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับรูปแบบ/กระบวนการที่ดำเนินการให้คำปรึกษาแต่ละ ขั้นตอน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ชั้น ได้แก่ วิทยานิพนธ์ 1 วิทยานิพนธ์ 2 วิทยานิพนธ์ 3 และ วิทยานิพนธ์ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ แต่ละขั้นตอนจัดให้มีสัมมนาเข้มชุดวิชาวิทยานิพนธ์ เพื่อนัด พบนักศึกษาและติดตามความก้าวหน้าของการทำวพ. จำนวน 1-2 ครั้ง แต่ละครั้งห่างกัน 1-2 เดือน ดังนี้

ผศ.ดร.สุทธิพร มุลศาสตร์ : อาจารย์ประจำแขนงวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน เสนอแนวทางที่ ดำเนินการ ดังนี้

1. ครั้งที่ 1 ในวันสัมมนาเข้มวพ. ช่วงพบอาจารย์ที่ปรึกษา (วพ. 1,2 ระยะเวลา 2 เดือน)

1.1 ให้กลุ่มนักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ จำนวน 5-7 คน แต่งตั้งหัวหน้าทีม และบอก ระยะเวลาที่ต้องการจบการศึกษา หลังจากนั้นให้กลุ่มนักศึกษาวางแผนการทำวิทยานิพนธ์ร่วมกัน โดยกำหนด เป้าหมาย และแผนการดำเนินการแต่ละขั้นตอน โดยอาจารย์ที่ปรึกษาจะทบทวนขั้นตอนการทำ วพ. ให้เข้าใจ อย่างชัดเจน

1.2 หลังจากนั้นค้นหา research problem โดยให้นักศึกษาบอกให้ชัดเจนว่าปัญหาด้านสุขภาพ ของหน่วยงานที่ต้องการศึกษาคืออะไร โดยให้อาจารย์ข้อมูล สถิติต่างๆที่เกี่ยวข้องมาพิจารณา ซึ่งจะได้ภาพโดยรวม และให้นักศึกษานำไปพิจารณาอีกครั้งถึงปัญหาของงานวิจัย และนำมาอธิบายให้ฟังให้ชัดเจนในวันรุ่งขึ้น เมื่อ ชัดเจนแล้วให้กลับไปเขียนบทที่ 1 พร้อมทั้งเขียน outline ของการทบทวนวรรณกรรม ก่อนกลับไปเขียนบทที่ 1

และบทที่ 2 โดยกำหนดระยะเวลา 2 เดือน โดยนักศึกษาที่มีชื่อเรื่องงานวิจัยคล้ายกันหรือใช้ทฤษฎีเดียวกันจะ
ช่วยกันค้นคว้า และกระตุ้นเตือนกันทางกลุ่มไลน์

ครั้งที่ 2 (เดือนที่ 3) นักศึกษาส่งบทที่ 1 และบทที่ 2 ตามระยะเวลาที่กำหนด และนัดพบ
อาจารย์พร้อมกันเป็นกลุ่ม ใช้เวลาในการดำเนินการ 3 วัน ดังนี้

1. วันที่ 1 ดำเนินการแก้ไขบทที่ 1 เพื่อเขียน kap of knowledge วัตถุประสงค์ นิยามศัพท์
ให้ชัดเจน

2. วันที่ 2 แก้ไขหรือค้นคว้าบทที่ 2 เพิ่มเติมในส่วนที่ไม่สมบูรณ์ กรณีบทที่ 2 ไม่แล้ว
เสร็จ นักศึกษาจะนำไปแก้ไขที่บ้าน

3. เริ่มเขียนบทที่ 3 โดยอาจารย์ที่ปรึกษาอธิบายให้ทราบถึงสิ่งที่ต้องดำเนินการในบทที่ 3
และให้เริ่มเขียน โดยพิจารณาประเด็นเนื้อหาเป็นหลัก หลังจากนั้นให้เอากลับไปทำที่บ้าน และส่งโครงร่าง
วพ. และเสนอหัวข้อตามแบบศ.002 เพื่อเข้ารับการพิจารณาจากคณะกรรมการบัณฑิตประจำสาขาฯ ก่อนส่ง
เสนอแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาต่อคณะกรรมการบัณฑิตมหาวิทยาลัยต่อไป (ภายในเดือนกันยายน)

2. วพ. 3 พัฒนาเครื่องมือวิจัย ใช้เวลา 2 เดือน (อาจารย์ที่ปรึกษานัดนักศึกษามาทำ 3-4 วัน)

2.1 วันที่ 1-2 ทำบทที่ 1-3 ให้ชัดเจน โดยเฉพาะนิยามศัพท์

2.2 วันที่ 3 ขึ้นโครงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย หลังจากนั้นให้กลับไปทำที่บ้าน โดยอาจารย์
ที่ปรึกษาจะ advice ทาง line กรณีนักศึกษาคนใดไม่เข้าใจให้เพื่อนที่ทำเรื่องคล้ายกันหรือใช้ทฤษฎีเดียวกัน
อธิบายให้ฟัง

2.3 นักศึกษาส่งเครื่องมือให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ หลังจากนั้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจ และ try
out เครื่องมือ ประมาณเดือน พค.

2.4 เดือนสิงหาคม ลง intervention

2.5 เดือน กันยายน เขียน บทที่ 4-5 ใช้เวลา 2-3 วัน

2.6 เดือนตุลาคม สอบปกป้อง วพ.

3. ปัญหาอุปสรรคที่พบในการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.1 ปัญหาจากตัวนักศึกษา ได้แก่ เด็กอ่อน ทำให้ขาดการทำวพ. ที่ต่อเนื่อง, เด็กทำงาน
ด้วยจึงมีปัญหาในการใช้เวลาในการทำวพ. ค่อนข้างน้อย, ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ เช่นการพิมพ์ การค้นข้อมูล

3.2 ปัญหาเวลาของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาไม่ตรงกัน จึงต้องนัดคร่อมวันเสาร์อาทิตย์
และบางคนเลื่อนนัดเนื่องจากงานไม่เสร็จตามกำหนด

ซึ่งปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ จิตสุมาน เลิกบางพลัด (2558) พบว่า ปัญหาของการให้
คำปรึกษาวิทยานิพนธ์แก่นักศึกษา คือ ทุ่มเทเวลาให้กับเรื่องอื่นมากกว่างานวิจัย ผลัดหรือเลื่อนการเขียน
รายงานไปเรื่อยๆ และขาดความต่อเนื่องกับงานวิจัยที่ทำอยู่

ผศ.ดร.มุกดา หนูศรี : อาจารย์ประจำแขนงวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน เสนอแนวทาง
ที่ปฏิบัติในการให้คำปรึกษา วพ. แก่นักศึกษา ได้แก่ ให้ทำแผนในการทำวพ. แต่ละขั้นตอน ในส่วนของ วพ. 1, 2
วิธีดำเนินการคล้ายกับ ผศ.ดร.สุทธิพร มุลศาสตร์ แต่จะนัดนักศึกษาเป็นรายบุคคลขึ้นอยู่กับความพร้อมของ

นักศึกษาเป็นหลัก ก่อนนัดพบนักศึกษาต้องส่งงานก่อนล่วงหน้าเพื่อให้เวลาอาจารย์ที่ปรึกษาอ่าน โดยให้ส่งทั้งทาง e-mail กรณีต้องแก้ไขมากจะนัดพบโดยใช้เวลาประมาณ 2 วัน ถ้าแก้ไขไม่มากจะส่งให้แก้ทาง e-mail โดยมีการติดต่อกันทางไลน์ หรือโทรศัพท์

ปัญหาและอุปสรรคที่พบ คือ นักศึกษาขาดความต่อเนื่องในการทำ การทบทวนวรรณกรรมเขียนเนื้อหาไม่ต่อเนื่องและไม่ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษา การแปลงานวิจัยภาษาอังกฤษไม่ถูกต้อง ทำให้ใช้เวลาในการทำที่ 1, 2 นานมาก ร่วมกับนักศึกษาทำงานด้วย จึงให้ความสำคัญกับงานมากกว่าการทำพ.

ผศ.ดร.อารี ชิวเกษมสุข : อาจารย์ประจำแขนงวิชาการบริหารการพยาบาล เสนอแนวทางการให้คำปรึกษาพ. แก่นักศึกษา คล้ายกับ ผศ.ดร.สุทธิพร มูลศาสตร์ โดยระยะแรกนัดนักศึกษาเป็นกลุ่ม แต่ต่อมาต้องนัดเป็นรายบุคคลเนื่องจากนักศึกษาไม่สามารถนัดพบอาจารย์ที่ปรึกษาตรงกันได้ ใน วพ.1 จะวางแผนร่วมกับนักศึกษา และอธิบายขั้นตอนของ วพ. 1-4 ทบทวนประเด็นปัญหาและให้นักศึกษาดูประเด็นที่ไม่เข้าใจรวมทั้งสอนวิธีค้นหางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเว็บไซต์ต่างๆ

ปัญหาและอุปสรรคที่พบ คือ ขาดความต่อเนื่องในการทำ ไม่มีความมุ่งมั่น และไม่มีทักษะในการพิมพ์ทำให้งานล่าช้า

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ร่วมกิจกรรม

อาจารย์ประจำสาขาวิชาที่ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับกระบวนการในการให้คำปรึกษาพ. ปัญหาอุปสรรคซึ่งพบคล้ายคลึงกัน และจะนำวิธีการที่ได้จากอาจารย์ทุกท่านไปใช้ในการให้คำปรึกษาพ. แก่นักศึกษา เพื่อให้สามารถจบตามระยะเวลา 2-3 ปี ผู้ร่วมกิจกรรมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นต่างๆ อย่างกะตือรือร้น และสร้างสรรค์ บรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จึงเป็นไปอย่างอบอุ่น ผู้ร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.8 สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ประโยชน์ได้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย = 4.6

เอกสารอ้างอิง

จิตสุมาน เลิกบางพลัด. (2558). บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระตามการรับรู้ของนักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง. *วารสารดุซงกุ๊บบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*. ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน). หน้า 16-29.

สมคิด พรหมจ้อย. การเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์. สืบค้นจาก

www.stou.ac.th/Schools/Sed/upload/การเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์.ppt

Richard, James and Gabrille, Baldwin. (1999). Eleven practices of effective postgraduate supervisors. สืบค้นจาก

https://melbournecshe.unimelb.edu.au/__data/assets/pdf_file/0004/1761502/11practices.pdf